

EDUSKUNNAN VASTAUS 116/2003 vp

Hallituksen esitys laeiksi tullilain ja pakkokeinolain muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi tullilain ja pakkokeinolain muuttamisesta (HE 116/2003 vp).

Valiokuntakäsittely

Hallintovaliokunta on antanut asiasta mietinnön (HaVM 12/2003 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

tullilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun tullilain (1466/1994) 15 §, 18 §:n 1 momentti, 20 d §:n 1 ja 2 momentti, 20 f §:n 2 momentti, 20 g §:n 1 momentti, 20 h §:n 1 momentti, 25 §:n 3 ja 4 momentti, 28 §:n 3 momentti, 32 §, 37 §:n 1 momentti, 38 §:n 2 momentti, 39 §:n 1 momentti, 40 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 43 §:n 3 momentti, 46 §, 49 §:n 1 momentin 1 kohta ja 50 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 20 d §:n 1 ja 2 momentti, 20 f §:n 2 momentti, 20 g §:n 1 momentti, 20 h §:n 1 momentti ja 28 §:n 3 momentti laissa 774/2003, 25 §:n 3 momentti laissa 1700/1995, 25 §:n 4 momentti laissa 331/1996, 32 § laeissa 241/2001 ja 1240/2001, 37 §:n 1 momentti, 38 §:n 2 momentti ja 40 §:n 4 momentti laissa 1378/1997, sekä

lisätään lakiin uusi 28 a § ja sen edelle uusi väliotsikko sekä lakiin uusi 52 a ja 53 a § seuraavasti:

15 §

Henkilönkatsastus ja muu kuin henkilön matkatavaroihin tai päällysvaatteisiin kohdistuva tarkastus voidaan 14 §:n 1 momentin 2 kohdassa mainituissa tapauksissa kohdistaa myös esitutkintaa suorittamatta henkilöön, jota epäillään todennäköisin syin rikoksesta, josta säädetty ankaran rangaistus on enemmän kuin kuusi kuukautta vankeutta. Toimenpiteestä päättää tehtävään määrätty tullirikostorjunnan tai tullivalvonnan esimiehenä toimiva tullimies. Muutoin näitä toimenpiteitä suoritettaessa noudatetaan soveltuvin osin, mitä menettelystä henkilöön kohdistu-

vassa etsinnässä säädetään pakkokeinolaissa (450/1987).

18 §

Jokaisen on Tullihallituksen tai tullipiirin kehotuksesta määräajassa annettava sellaisia toisen tulliverotusta tai siitä johtuvaa valitusasiaa varten tarpeellisia toista koskevia tietoja, jotka selviävät hänen hallussaan olevista asiakirjoista, mikäli ne eivät koske asiaa, josta hänellä on lain mukaan oikeus kieltäytyä todistamasta. Toi-

sen taloudellista asemaa koskevia tietoja ei kuitenkaan saa kieltäytyä antamasta.

20 d §

Tullimiehellä on oikeus kohdistaa vakituiseen asumiseen käytetyn huoneen tai tilan ulkopuolella olevaan henkilöön taikka kulkuneuvon tai tavaraan teknistä tarkkailua, jos sen avulla voidaan perustellusti olettaa saatavan tullirikoksen torjumiseksi tai paljastamiseksi tarvittavia tietoja. Määräyksen toimenpiteeseen antaa tehtävään määrätty tullirikostorjunnan esimiehenä toimiva tullimies sekä yli kolme vuorokautta kestävään tekniseen kuunteluun Tullihallituksen valvontaosaston päällikkö tai valvontaosaston tullirikostorjunnasta vastaavien yksiköiden päälliköt taikka tullipiirin päällikkönä toimiva virkamies.

Tekniseen tarkkailuun käytettävä laite voidaan sijoittaa tiloihin, joissa tekninen tarkkailu on 1 momentin mukaan sallittu, jos tekninen tarkkailu sitä edellyttää. Tullimiehellä on tehtävään määrätyn tullirikostorjunnan esimiehenä toimivan tullimiehen määräyksestä oikeus laitteen asentamiseksi ja poistamiseksi päästä kyseisiin tiloihin. Jos laite kuluttaa kulkuneuvon tai muun sijoituspaikan energiaa, vähäistä suu-remmasta kulutuksesta on suoritettava korvaus.

20 f §

Tehtävään määrättyllä tullirikostorjunnan esimiehenä toimivalla tullimiehellä on oikeus päättää televalvonnan tai 1 momentissa tarkoitetun teknisen tarkkailun aloittamisesta, jos toimenpide asian kiireellisyys vuoksi on välttämätöntä suorittaa viivytyksettä. Tällöin toimenpiteestä on viipymättä ja viimeistään 24 tunnin kuluessa toimenpiteen aloittamisesta tehtävä ilmoitus 1 momentissa tarkoitetulle tuomioistuimelle. Ilmoitukseen on liitettävä televalvontaa tai teknistä tarkkailua koskeva vaatimus, jos televalvontaa tai teknistä tarkkailua aiotaan jatkaa sen jälkeen, kun ilmoitus on saapunut tuomioistuimeen.

20 g §

Edellä 20 d §:ssä tarkoitetusta teknisestä tarkkailusta tai tekniseen tarkkailuun käytettävän laitteen sijoittamisesta päättäneen tullimiehen tai 20 f §:n 2 momentin nojalla televalvonnasta päättäneen tehtävään määrätyn tullirikostorjunnan esimiehenä toimivan tullimiehen tai tuomioistuimelle ilmoituksen tehneen tullimiehen on televalvonnan tai teknisen tarkkailun päätyttyä ilmoitettava toimenpiteestä sen kohteena olleelle henkilölle, jollei ilmoittaminen vaaranna tiedonhankinnan tarkoitusta tai rikoksen esitutkintaa.

20 h §

Tehtävään määrätyn tullirikostorjunnan esimiehenä toimivan tullimiehen on viipymättä tarkastettava 20 c—20 e §:ssä tarkoitettuja toimenpiteitä suoritettaessa kootut tiedot ja 20 d §:ssä tarkoitetun teknisen tarkkailun avulla hankitut tallenteet. Yksinomaan sivullista koskevat tiedot on tarkastuksen jälkeen viipymättä hävitettävä, jollei niitä tarvita tullirikoksen selvittämiseen.

25 §

Tullihallitus ja tullipiiri saavat antaa tietoja väärennetyjen ja laittomasti valmistettujen tavaroiden vapaaseen liikkeeseen luovutuksen, viennin, jälleenviennin tai suspensiomenettelyyn asettamisen kieltävistä toimenpiteistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 3295/94 tarkoitetulle oikeudenhaltijalle tulliviranomaisen havaitsemista asetuksessa tarkoitetuista todennäköisesti väärennetyistä tai laittomasti valmistetuista tavaroista.

Lisäksi Tullihallitus tai tullipiiri saa antaa liiketoimintaa koskevia tietoja viranomaiselle tai julkista tehtävää hoitavalle yhteisölle, jolla on säädetyn tehtävänsä perusteella tarve saada tieto salassa pidettävästä asiasta. Tulliviranomainen saa antaa muitakin tietoja, jos ne ovat yksittäistapauksessa tarpeen hengelle tai terveydelle vaarallisen tapahtuman, vapauteen kohdistuvan rikoksen taikka huomattavan ympäristö- tai omai-

suusvahingon välttämiseksi. Tietoja ei saa luovuttaa edelleen eikä käyttää ilman Tullihallituksen lupaa muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon ne on luovutettu.

28 §

Tullimiehellä on oikeus saada tehtävään määrätyn tullirikostorjunnan esimiehenä toimivan tullimiehen pyynnöstä tullirikoksen estämiseksi tai selvittämiseksi yksityiseltä yhteisöltä tai henkilöltä tarvittavia tietoja yhteisön jäsentä, tilintarkastajaa, toimitusjohtajaa, hallituksen jäsentä tai työntekijää velvoittavan yritys-, pankki- tai vakuutuslainsäädännön estämättä.

Tullien määrän tiedoksianto

28 a §

Tileihin kirjattu tullien määrä annetaan tiedoksi atk-perusteista, sähköistä tiedonsiirtomenetelmää käyttäville tullilaitoksen asiakkaille tiedoksi vastaussanomalla. Asiakkaan on katsottava saaneen tullien määrästä tiedon, jollei muuta näytetä, ajankohtana, jona vastaussanoma on saapunut asiakkaan tietojärjestelmään.

Muulle kuin 1 momentissa tarkoitettulle tullilaitoksen asiakkaalle tileihin kirjattu tullien määrä annetaan tiedoksi tullauspäätöksellä. Asiakkaan on katsottava saaneen tullien määrästä tiedon, jollei muuta näytetä, sinä päivänä, jona tullauspäätös on annettu asiakkaalle, tai seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jona tullauspäätös on annettu postin kuljetettavaksi. Päivänä, jona tullauspäätös on annettu tullilaitoksen rekisteröidylle asiakkaalle tai postin kuljetettavaksi, pidetään tullauspäätöksen vahvistamispäivää seuraavaa arkipäivää. Päivänä, jona tullauspäätös on annettu käteisasiakkaalle, pidetään tullauspäätöksen vahvistamispäivää.

Kun tullien määrä on kirjattu tileihin jälkikäteen tullikoodeksin 220 artiklan mukaisesti, tullien määrä annetaan tiedoksi jälkikantopäätöksellä. Jälkikantopäätöksen tiedoksiannosta on voimassa, mitä hallintolaissa (434/2003) säädetään todisteellisesta tiedoksiannosta.

32 §

Virhemaksua voidaan määrätä vähintään 10 ja enintään 2 500 euroa, jos:

1) edellä 31 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu viivästys tai muu virheellisyys koskee tullimenettelyä, jossa ei määrätä tullia tai jossa tullin määrä on vähäinen eikä tullinkorotusta ole määrätty, taikka jos on annettu puutteellinen tai virheellinen tieto tai asiakirja hakemusmenettelyssä tai tullietuuden saamiseksi;

2) viivästys tai muu virheellisyys koskee yhteisön sisäkaupan tilastointia, tavaroiden tuontia yhteisön tullialueelle, tavaroiden esittämistä tulliviranomaiselle, yleisilmoitusta ja tulliviranomaiselle esitettyjen tavaroiden purkamista sekä tavaroiden väliaikaista varastointia tai muuta koodeksissa tarkoitettua tulliselvitysmuotoa kuin tullimenettelyyn asettamista; tai

3) yhteisön tullilainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla annetussa asetuksessa tai näihin säännöksiin perustuvassa tulliviranomaisen päätöksessä tai määräyksessä tarkoitettu muu kuin 1 ja 2 kohdassa ja 31 §:ssä mainittu velvollisuus on kokonaan tai osittain laiminlyöty.

37 §

Tulliviranomaisen päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeudelta. Valtion puolesta valitusoikeus tullipiirin päätöksestä on tullipiirissä olevalla tulliasiamiehellä ja Tullihallituksen päätöksestä Tullihallituksessa olevalla tulliasiamiehellä.

38 §

Siltä osin kuin valituksessa esitetty pyyntö ei anna aihetta tullinpalautukseen tai tullinperuutukseen taikka muuhun valituksen kohteena olevan asian oikaisemiseen tai korjaamiseen, tulliviranomaisen on annettava valituksesta lausunto ja toimitettava asian käsittelyssä syntyneet asiakirjat viipymättä Helsingin hallinto-oikeudelle.

39 §

Jos tulli on hallinto-oikeuden päätöksellä poistettu tai sitä on alennettu, liikaa maksettu tulli on muutoksenhausta huolimatta palautettava viivytyksettä.

40 §

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valituslupan.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitus on tehtävä 60 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle tai Helsingin hallinto-oikeudelle. Valtion puolesta valitusoikeus on Tullihallituksessa olevalla tulliasiamiehellä.

43 §

Tutkinnanjohtajana tulliviranomaisen toimitamassa esitutkinnassa on pidättämiseen oikeutettu tullimies. Erityisestä syystä tullirikostorjuntatehtävissä toimiva muu tullimies saa saamansa määräyksen perusteella johtaa tutkintaa rajoitetuin toimivaltuuksin. Tällaisella tullimiehellä on sama oikeus kuin pidättämiseen oikeutetulla virkamiehellä päättää takavarikosta ja etsinnästä.

46 §

Jos tullirikosta koskeva asia voidaan käsitellä rangaistusmääräysmenettelyssä, tutkinnanjohtaja tai tehtävään määrätty muu tullimies voi antaa rangaistusvaatimuksen siten kuin rangaistusmääräysmenettelystä annetussa laissa (692/1993) säädetään.

Jos tullilaitoksen tutkittavana olevasta rikoksesta voidaan määrätä seuraamukseksi rikesakko, 1 momentissa tarkoitettulla tullimiehellä on oikeus määrätä rikesakko siten kuin rikesakkomenettelystä annetussa laissa (66/1983) säädetään. Tullilaitoksen käsiteltävänä olevassa rikesakkoasiassa tullipiirin päällikön tehtävistä on voimassa, mitä sanotussa laissa säädetään poliisipiirin päällikön tehtävistä rikesakkoasiassa.

49 §

Takavarikoitu tavara saadaan, jollei muussa laissa toisin säädetä, ennen kuin se on tuomittu menetetyksi:

1) luovuttaa omistajalle tullipiirin harkitsemaa vakuutta vastaan;

50 §

Tullipiiri panee täytäntöön tullirikosasiassa menetetyksi tuomittua omaisuutta koskevan päätöksen.

52 a §

Tulliasiamiestä kuullaan ja päätös annetaan hänelle tiedoksi siten, että päätöksen tekevä tulliviranomainen varaa tulliasiamiehelle tilaisuuden tutustua päätökseen ja sen perusteena oleviin asiakirjoihin.

53 a §

Tullilaitoksen suoritteista valtion maksuprustelain (150/1992) nojalla määrättyjen maksujen sekä muiden tullilaitoksen kantamien julkisoikeudellisten maksujen kantamisesta, suorittamisesta, muutoksenhausta ja viivästysseuraamuksista on voimassa soveltuvien osin, mitä tullista säädetään tai määrätään. Niihin ei kuitenkaan sovelleta 53 §:ssä tarkoitettua pienintä kirjattavaa tullin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2004.

Laki

pakkokeinolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä huhtikuuta 1987 annetun pakkokeinolain (450/1987) 1 luvun 6 §:n 3 kohta, 5 a luvun 5 §:n 3 momentti ja 14 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 luvun 6 §:n 3 kohta laissa 213/1995 sekä 5 a luvun 5 §:n 3 momentti ja 14 §:n 1 momentti laissa 646/2003, seuraavasti:

1 luku

Kiinniottaminen, pidättäminen ja vangitseminen

6 §

Pidättämiseen oikeutettu virkamies

Pidättämisestä päättää *pidättämiseen oikeutettu virkamies*. Pidättämiseen oikeutettuja virkamiehiä ovat:

3) Tullihallituksen valvontaosaston päällikkö ja valvontaosaston tullirikostorjunnasta vastaavien yksiköiden päälliköt sekä tullipiirin ja sen valvonnan päälliköt sekä tulliylytarkastaja, jonka Tullihallituksen valvontaosaston tai tullipiirin päällikkö on määrännyt tutkinnanjohtajaksi; sekä

5 a luku

Telekuuntelu, televalvonta ja tekninen tarkkailu

5 §

Toimenpiteestä päättäminen

Tutkinnanjohtajan esityksestä esitutkinnan toimittamisesta vastaavan poliisiyksikön pääl-

likkönä tai apulaispäällikkönä toimiva poliisimies päättää muusta kuin 1 momentissa tarkoitetusta teknisestä kuuntelusta. Tullilaitoksen toimittamassa esitutkinnassa päätöksen tekee Tullihallituksen valvontaosaston tai valvontaosaston tutkinnasta vastaavan yksikön päällikkö taikka tullipiirin päällikkö. Jos tutkinnanjohtajana on virallinen syyttäjä, päätöksen tekee kyseinen syyttäjä.

14 §

Korvauksen suorittaminen

Teleyrityksellä on oikeus saada valtion varoista korvaus tässä luvussa tarkoitettusta viranomaisten avustamisesta ja tietojen antamisesta aiheutuneista välittömistä kustannuksista. Korvauksen maksamisesta päättää tutkinnan suorittaneen poliisilaitoksen tai poliisin valtakunnallisen yksikön päällikkö taikka hänen määräämänsä henkilö taikka Tullihallituksen valvontaosaston päällikkö.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2004.

EV 116/2003 vp — HE 116/2003 vp

Helsingissä 9 päivänä joulukuuta 2003
